

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Skattereduktion för förvärvsinkomster

- IFAU avstyrker den föreslagna skattereduktionen på förvärvsinkomster.

Tveksam prioritering

Promemorian saknar en tydlig argumentation om varför det bör vara prioriterat att generellt förbättra incitamenten längs den extensiva arbetsutbudsmarginalen – att gå från bidragsförsörjning till arbete eller från deltids- till heltidsarbete.

Skans m fl. (2017) visade att det finns betydande skillnader i disponibelinkomster mellan dem som jobbar och inte jobbar, vilket tyder på att incitamenten att ha ett arbete överlag redan är starka.

Det går självklart att hitta grupper där det är angeläget med ytterligare förbättringar. Exempelvis har Löfbom (2018) identifierat problem med låga drivkrafter bland vissa grupper av nyanlända. Dessa problem adresseras antagligen bäst genom mer specifika reformer i bidragssystemet, inte med generella skattereduktioner (som jobbskatteavdraget eller den nu föreslagna skattereduktionen).

Eftersom regeringen remitterar detta förslag samtidigt som det om sänkt statlig inkomstskatt (Dnr 105/2020) blir det naturligt att väga dessa förslag mot varandra. Vår bedömning är att det är mer angeläget att använda ett eventuellt reformutrymme till att sänka de höga marginalskatterna för dem som betalar statlig inkomstskatt, något vi utvecklar i remissvaret på ”Sänkt statlig inkomstskatt”.

För- och nackdelar med det två alternativen

Vilket av de två alternativen är bäst givet att något ska införas? Alternativ 1 innebär att skattereduktionen fasas ut i ett litet intervall strax under skiktgränsen för statlig inkomstskatt, där marginalskatten höjs med fem procentenheter. Fördelen är att folk med höga inkomster (alltså de som betalar statlig inkomstskatt) inte får ta del av skattereduktionen, vilket entydigt skulle minska deras arbetsutbud. Nackdelen med alternativ 1 är att marginaleffekten höjs i ett inkomstintervall där väldigt många skattebetalare befinner sig. Här

förväntar vi oss en substitutionseffekt som gör att folk jobbar mindre än de annars hade gjort.

Under alternativ 2, där skattereduktionen *inte* trappas ner, erhåller även höginkomsttagare skattereduktionen. Fördelen med detta förslag är att det inte uppstår någon negativ substitutionseffekt för skattebetalare strax under skiktgränsen. Däremot förväntar vi oss att höginkomsttagare jobbar mindre på grund av inkomsteffekten.

Inkomst- och substitutionseffekter

Det är möjligt att beräkna effekterna av de två alternativen, vilket också har gjorts i den s.k. FASIT-modellen. I promemorian konstateras att båda förslagen ger en positiv effekt på sysselsättningen (antalet personer som arbetar), medan det finns en negativ effekt på antal arbetade timmar för de som arbetar. I alternativ 1 är den totala effekten försumbar (s.23), medan den totala effekten i alternativ 2 är svagt positiv (s.26). Eftersom mekanismerna till det minskade arbetsutbudet bland de som arbetar skiljer sig i alternativ 1 (främst substitutionseffekt) och i alternativ 2 (inkomsteffekt) vore det önskvärt att redovisa hur stora inkomst- och substitutionseffekter som simuleringsmodellen implicerar.

Att de simulerade effekterna är små i båda alternativen är inte i sig konstigt, då skattereduktion ur individens synvinkel är liten. Men det kan vara viktigt – inte minst om regeringen i framtiden vill gå fram med större satsningar i denna anda – att redovisa under vilka antaganden det är rimligt att höja marginalskatterna på mitten av inkomstfördelningen.

I detta ärende har generaldirektören Maria Hemström Hemmingsson beslutat. Docent Håkan Selin har varit föredragande.

Maria Hemström Hemmingsson

Håkan Selin

Referenser

Löfbom, E. (2018) "Lönar sig arbete 2.0? En ESO-rapport med fokus på nyanlända", Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi, 2018:2.

Skans, O. N., Eriksson, S., och Hensvik, L. (2017), "Åtgärder för en inkluderande arbetsmarknad", SNS Konjunkturrådsrapport 2017, SNS, Stockholm.